

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regula Morum. Sive Dictamen Conscientiæ

**Babenstuber, Ludwig
Reichlin, Alphons
Hepper, Johann Baptist**

Salisburgi, 1697

§. IV. Dubia Miscellanea.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39970

biúmque speculativum de illa ex alijs principijs practicè deponere. quia aliàs temerè se conijciunt in periculum gravissimas injurias, ac damna inferendi illis, qui bellò petuntur. Videantur *citt.*

§. IV.

Dubia Miscellanea.

SUMMARIUM.

31. Quomodo procedendum in dubio legitimitatis? 32. Quomodo in dubio irregularitatis? 33. An dubius de gravi, vel extrema necessitate parentum possit ingredi Religionem? 34. An dubius de fructu correctionis teneatur proximum corrigere? 35. 36. Quid agendum Religioso Capitulari in dubio, an Novitius sit dignus suffragio ad professionem? 37. Quid in dubio casus reservati, vel jurisdictionis?

XXXI. **C**orollarium I. In dubio, an quis sit filius legitimus, vel non? habendus est pro legitimo. Sayr. ubi suprà n. 19. Castrop. pu. 5. n. 3. & seqq. Tambur. t. in Dec. c. 3. §. 7. verbo: legitimus cum communi. Ratio est: quia ejusmodi homo est in possessione sui honoris, donec probetur contrarium. Et hinc cum alijs legitimis potest paternam hæreditatem percipere. Quòd si verò peteret, atque prætenderet hæreditatem à cæteris jam aditam, suam legitimitatem, ceu fundamentum suæ intentionis, probare deberet. Ratio est: quia alij fratres essent in certa possessione, ipseque non reus, sed actor. In dubijs autem reo potius favendum est, quàm actori. vide *citt.* De expositis infantibus non ita consentiunt DD. nam una sententia, quam etiam amplectitur Clariff. P. Paulus Mezger de Consc. dub. a. 4. §. 2. n. 14. tenet, hos esse habendos pro illegitimis, atque adeò non posse citra dispensationem ad ordines promoveri. Ratio est: quia filij legitimi non ita solent ex poni, sed plerúmque illegitimi. Quare ex communiter contingentibus oritur præsumptio illegimitatis

etis illorum. Altera sententia, quam tuentur Bardi. c. 7. §. 11. Tambur. *loc. cit.* aliique gravissimi Doctores, judicat, expositos esse habendos pro legitimis. Ratio potissimum est: quia esse illegitimum est quædam infamia facti, eaque non levis non modò in prolem, sed etiam in parentes redundans. Infamia autem, cum præsupponat delictum, non præsumitur. Immodò potius in dubio præsumi debet, quod honestius est, sicut declarat Bald. apud Castrop. n. 1. Et hæc præsumptio censenda est efficacior, quàm illa, quæ contra expositos sumitur ex communiter contingentibus. Existimo, hanc sententiam esse probabiliorem.

XXXII. Corollarium II. Quando quis dubitat sive dubio juris, an sit irregularis (idest, an in aliquo casu, quem incurrit, lege quappiam decreta sit irregularitas) sive dubio facti (id est, an commiserit ejusmodi delictum, contra quod constet, statutam esse irregularitatem?) non est judicandus irregularis, præterquàm in dubio voluntariè & injustè perpetrati homicidij. Sanchez. 1. *in Decal. c. 5. n. 39.* Tambur. *loc. cit.* verbo; *cenfura.* & alij. Ratio primæ partis est: quia nemo censendus est obligari ad pænam legis non sufficienter promulgatæ. Atqui in dubio juris & legis lex non est sufficienter promulgata; ergo. Ratio secundæ & tertix partis est: quia nemo censendus est irregularis, præterquàm in casibus à jure expressis. Atqui, ut quis in dubio facti censendus sit irregularis, de solo homicidio expressum est; ergo in hoc solo, & non in alijs casibus dubijs quis est censendus irregularis. Cum enim irregularitas sit odiosa, non debet extendi ulterius, quàm jura expressè loquuntur. Vide Laym. *loc. cit.*

XXXIII. Corollarium III. Filius, qui certus est, suos parentes versari in extrema, vel etiam gravi necessitate, non potest ingredi Religionem. Ratio est: quia tenetur parentibus ex certa lege pietatis succurrere. Quòd si dubitet, an sit tanta paren-

tum

tum necessitas? nec possit adhibita sufficienti diligentia dubium vincere, potest, si lubet, ingredi Religionem. Sanchez. *lib. 4. in Decal. c. 20. n. 6.* Tambur. *loc. cit.* verbis: *flij obligatio erga parentes.* Boss. §. 47. n. 1738. Ratio est: quia ejus libertas est certa, & in possessione, dubia verò obligatio succurrendi parentibus. Cæterum si talis vovisset ingressum Religionis, etiam teneretur in ejusmodi dubio ingredi Religionem. Ratio est: quia voti obligatio esset certa, & in possessione, exemptio ab illa incerta.

XXXIV. Corollarium IV. Qui videt, vel audit suum proximum graviter peccantem, v. g. graviter detrahentem, & dubitat invincibiliter, an, si eum corrigit, quidpiam sit profecturus? non teneretur corrigere. Ratio est: quia ut lex charitatis obliget ad correctionem proximi, debet adesse inter alias conditiones probabilis spes emendationis: nam ista est finis fraternæ correctionis. Atqui ubi desperatur consecutio finis, imprudenter adhibenter media. Quare qui dubitat de fructu correctionis, dubitat de ipsa obligatione corrigendi, adeoque manet in possessione suæ libertatis. Cæterum conditiones, quibus positus graviter obligat præceptum fraternæ correctionis, sunt sequentes. Prima est: ut peccatum proximi sit mortale, vel etiam graviter periculosum. Secunda, ut de hoc sis moraliter certus. Procurare tamen inquirendò non teneris certitudinem, nisi fortè sis Superior. Tertia est, ut nemo alius adsit æquè, vel magis idoneus, ac tu, qui correcturus existimeretur. Quarta, ut affulgeat probabilis spes, quòd correctio sit profutura, sicut jam diximus. Quinta, ut locus, tempus, & occasio ad corrigendum sint opportuna. Sexta, ut tibi, vel proximo, quem vis corripere, inde non magnum, vel majus malum immineat. Quòd si vel unica ex his conditionibus deficiat, præceptum fraternæ correctionis non obligat. *Lege Bonac. Disp. 3. Q. 4. de Charit. pu. 7. Laym. lib. 2. Walt. 3. c. 7. n. 2.*

XXXV.

XXXV. Corollarium V. Dubitas, omnibus diligenter pensatis, an Novitius tui Monasterij sit dignus, ut expleto jam novitiatu admittatur ad professionem, atque adeò, an possis pro eo ferre suffragium, vel non? Censeo, te non posse ferre suffragium, quo similem Novitium positivè reprobas, ne admittatur ad Professionem. *Bardic. 9. §. 38.* Tambur. ubi suprà verbo: *Novitius*. Ratio est: quia tale suffragium continet mendacium graviter perniciosum Novitio: ergo id ferre non potes. conseq. patet. Ant. prob. Supponitur, te non habere in mente hoc judicium: *Hic Novitius est indignus, ut emittat professionem.* Quia solùm dubitas de ejus habilitate, ac merito. Ergo dum hoc judicium rogatus sententiam à superiore pronuntias, contra mentem pronuntias. Atqui dum fers suffragium Novitij positivè reprobativum, in effectu, & re ipsa pronuntias illud judicium. Quid enim est prolatò hujusmodi suffragiò reprobare Novitium, quàm aperte judicare, vel testificari, in ipso reperiri defectum, vel impedimentum, ratione cujus sit inidoneus, vel indignus? ergò tale suffragium continet mendacium, & quidem graviter perniciosum Novitio, gravisque damni, quantum in se est, illativum. Confirm. Graviter peccat, qui hominem sine justa causa retrahit vel ab ingressu vel à professione Religionis: ergo etiam graviter, immò graviùs peccat, qui absque justa causa Novitium per suam sententiam à professione rejicit: quia illum non solùm retrahit à consecutione tanti boni, sed etiam, quantum in se est, positivè repellit.

XXXVI. Contrarium sentit Caramuel in *nostram S. Regulam c. 60. n. 470. Conclus. 18.* idque probat hęc ratione. Major est obligatio Religiosi, cujus est ferre suffragium in Capitulo, erga suam Religionem, quàm erga similem Novitium. Ergo bonum suæ Religionis præferre tenetur bono Novitij: sed quando
Novi-

Novitium in prædicto dubio non reprobatur suo suffragio, huic obligationi non satisfacit: quia totam communitatem Religiosam relinquit in periculo retinendi personam inhabilem, & Religioni gravem. Ergo in eo dubio Novitium tenetur reprobare. Addi potest ex Thom. Sanchez, quem refert Sporer *tract. 5. sect. 4. n. 138.* Novitius citra grave peccatum ex Religione egredi potest, etiam, dum non habet justam causam egrediendi: ergo similiter Religiosi suffragatores Novitium per sua vota possunt ex Religione dimittere citra grave peccatum, esto, non habeant justam causam id faciendi. Ant. est certum. consequ. prob. quia Religio non est magis obligata ad retinendum Novitium, quam Novitius ad permanendum in Religione. Est enim utrimque par libertas. & ideo instituitur Novitatus, ut pars utraque probet, & probetur. Respond. ad primum dist. Ant. major est obligatio erga Religionem, quam erga illum Novitium cæteris paribus, & quando res est omnino integra, conc. si cætera non sint paria, neg. atqui in casu nostro res ita se habet: Novitius namque hoc ipso, quod fuerit admittus in Novitium, eumque peregerit, jus acquisivit, ut promoveatur ad professionem, si eam velit emittere, vel nisi inveniatur in ipso defectus, qui hanc promotionem impediatur. Eiusmodi verò defectum probare incumbit Religioni. quem si non probaverit, non poterit absque injustitia Novitium à professione repellere, sed ad summum illius faciendæ tempus differre, donec professari habitas melius innotescat. Ad alterum conc. Ant. neg. consequ. cum sua probat, quia Novitius, ut diximus, acquisivit jus permanendi & professionem faciendi in Religione, quo spoliari non potest propter exceptiones dubias de sua inhabilitate. Unde Religio ad ipsum retinendum est obligata. Novitius tamen non est obligatus, ut permaneat: quia Religioni nullum competit jus ad eum retinendum. Atque hinc vides conditionem

R

liber

libertatis non esse utrimque parem. Aliud dicendum est, dum agitur de sæculari ad Novitiatum admittendo, & est dubium, siue dignus, ut recipiatur, an non? talis Candidatus non est admittendus. Ratio est: quia hic habet nullum jus, ut admittatur, habet autem Religio jus, ut neminem recipiat in Novitiatum, qui non sit positivè dignus, ut recipiatur. Atqui talis non est positivè dignus, et ideo, non debeat judicari indignus, donec probetur. Tambur. Bardi *citt.*

XXXVII. Corollarium VII. Qui dubitat, an peccatum à se commissum sit reservatum? non tenetur existimare, se incurrisse casum reservatum, vel, ut ab illo absolvatur, adire Superiorem. Clariss. P. Paulus Mezger de *Consc. dub. Diss.* 12. a. 4. §. 2. n. 17. & alij. Ratio est: quia reservatio, cum sit odiosa, non debet extendi ad casus dubios, sed solum ad certos. Et aliunde factum non præsumitur, sed probari debet. Confessarius quoque adhibita morali diligentia, adhuc dubitans, an casus aliquis sit reservatus? ab illo potest absolvere. Ratio est: quia ob fundamenta primùm posita potest prudenter præsumere, non esse reservatum. ita *cit.* Quòd si verò dubitet, an habeat legitimam jurisdictionem? non potest absolvere. Ralsler in *tract. de Pœnit. c.* 6. §. 15. Ratio est: tum, quia est gravis irreverentia administrare Sacramentum cum manifesto periculo invaliditatis. Atqui sic dubitans administraret cum tali periculo: cum nullum, atque invalidum sit Sacramentum Pœnitentiæ collatum à non habente jurisdictionem: tum, quia lex prohibens, ne impertiatur absolutio à non habente jurisdictionem, est certa & in possessione.